

Leto: IV.

Maribor, petek 30. novembra 1923.

Številka: 272.

Vlada in mariborsko gledališče.

Maribor, 29. novembra.

Ni običaj, da bi na uvodnem mestu razpravljali o gledaliških zadevah. Če jim danes dajemo prednost pred vsemi drugimi, tedaj imamo za to važne razloge. Zgodilo se je namreč nekaj, kar nas je neprijetno presenetilo. Gospod prosvetni minister je nedavno mislil na Maribor, bil pa je prav nesrečno razpoložen. Pri sestavljanju budžeta je namreč vsem mestom, ki imajo lastna gledališča, povišal državno subvencijo, le Mariboru jo je znižal. Naše Narodno gledališče dobi najnižjo državno podporo. G. prosvetni minister je lansko subvencijo v znesku 500.000 D znižal na 100 tisoč D. Le s težavo je uprava dosegla, da je finančni odbor znesek podvojil, tako, da dobi Maribor za sezono 1923-24 200.000 D. Povsod drugod je g. prosvetni minister upošteval, da so se stroški povečali in da je treba povišati tudi državno podporo, le v Mariboru so mu razmere izgledale tako ugodne, da je gledališču odtegnil kar 400.000 oziroma 300 tisoč D.

Kaj je napotilo prosvetnega ministra, da je izročil mariborsko gledališče skoraj docela zasebnim sredstvom, tega seveda ne vemo. Zelo bi nas zanimali argumenti, ki bi jih navedel g. minister, ako bi bil moral zagovarjati svoje dejanje. Mislimo, da mu ne bi držal noben razlog, pač bi bil moral priznati, da je mariborsko gledališče vsaj toliko vredno upoštevanja kot katerikoli drugo »provincijsko« gledališče in da nikakor ne spada na najnižje mesto v gledališkem budžetu prosvetnega ministrstva. Da bomo videli, kakšno krivico je storil minister prosvete skupno s finančnim ministrstvom mariborskemu gledališču, naj sledi najprej nekaj številke:

Skopljanko gledališče je imelo doslej 700.000 D subvencije; za letošnjo sezono je prosvetni minister predlagal 1.200.000 D, kar je finančni odbor odobril. Osijek je dobil 650.000 D, za letošnjo sezono pa dobi 700 tisoč D. Novi Sad je dobil 600 tisoč D, prosvetni minister pa je predlagal 1 milijon D in finančni odbor je dovolil 1.200.000 D. Sarajevo dobi v tej sezoni za 300.000 D več nego je prejelo v lanskem sezoni. Split je dobil lani 450 tisoč, letos pa mu je priznано 1.200.000. Tako je torej z drugimi tzv. provincijskimi gledališči v naši državi.

Iz vsega tega sledi, da so druga gledališča v očeh g. prosvetnega ministra daleko večjega pomena nego mariborsko gledališče. Druga gledališča zaslužijo državno pomoč, mariborsko pa le državno milščino. Temu zapostavljanju moramo odločno ugovarjati in povdariti, da je Narodno gledališče v Mariboru za državo tako važnega pomena kot na pr. skopljansko.

Maribor je večje mesto, središče obsežne pokrajine. Kar pa je treba posebej poudariti, je dejstvo, da je Maribor obmejna nacionalna trdnjava. Pred očmi germanskega kulturnega sveta je Maribor radi svojih dobrih zvez z imozemstvom in zastran nemške manjšine, ki žive v mestu, nekaka reprezentanca naše kulturne moči. To velja še prav posebno o gledališču, ki je kulturna pravica per excellence. Maribor ima stare gledališke tradicije, čijih dediči smo postali Slovenci. Naša narodna čast zahteva, da vzdržimo v tem mestu tako gledališče, da bo dostojno zastopana jugoslovenska kultura.

Dobro gledališče pa brez izdatne državne pomoči ni mogoče. Ne bomo droben naštevati, zakaj in kako. Znano

Italija vrši vojne priprave.

Reka, 29. novembra. (Izv.) Iz Rima poročajo, da je bil večer ustanovljen vrhovni odbor za Narodno obrambo. Odboru predseduje ministrski predsednik Mussolini, člani odbora pa so vsi glavni

ministri in vojskovodje. Odbor lahko stori sklepe, ki se nanašajo na vojne priprave za mobilizacijo. Odbor stoji nad vlado in so njegovi sklepi obvezni za vse civilne in vojaške oblasti.

Seja reške konstituante.

Protest proti zatiranju reških državljanov.

Kraljevica, 29. novembra. (Izv.) Tukaj se je danes vršila redna seja reške konstituante. Večina reških poslancev je bila odsotna, ker so stavljeni pod policijsko nadzorstvo in jim je onemogočeno vsako delovanje. Konstituanta je

sprejela oster protest zoper zasledovanje reških poslancev s strani italijanskih oblasti na Reki, kakor tudi proti zatiranju ostalih reških državljanov s strani italijanskega guvernerja na Reki, generala Giardina.

Reka pod italij-jugosloven. protektoratom?

Nov Mussolinijev predlog?

Rim, 29. nov. (Izv.) Po informacijah z dobro poučene strani je stavil Mussolini novi predlog. Ker je jugoslovanska vlada odbila njegov zadnji predlog, po katerem bi 1. Delta, Baroš, Bankino in obala do železniške ograje s pristaniščem Lazzarus pripadle Jugoslaviji, 2. bi se v reški luki odstopil en del Jugoslaviji na 99 let v najem kot jugoslov. svobodna cona, in 3. bi vsi ostali deli mesta

in luke dobila Italija ne v obliki aneksije, ampak v obliki stalne okupacije in protektorata, je italijanska vlada sprejela tretjo točko predloga sledeč: Vsi ostali deli mesta in luke tvorijo avtonomno državo pod italijansko-jugoslovenskim protektoratom.

Jugoslovenska vlada ima sklepati o tem najnovšem predlogu.

Na Bolgarskem se je pripravljala nova vstaja.

V afero zapletene Ruse vlada deportira.

Sofija, 29. novembra. Vlada se trudi, da bi kar najbolj kompromitirala pristaje pokojnega Stambulijskega. Izgleda, da ji volina zmaga ne zadostuje temveč je treba novih udarcev. Te dni je odkrila dokumente o zvezah med ruski komunisti in bolgarskimi zemljedel-

ci. Iz njih je baje razvidno, da so namestniki v marcu ali aprilu vprizoriti novo vstajo. U afero je upletenih mnogo v Bolgariji živečih Rusov, ki so bili takoj aretirani. Vlada jih je dala naložiti na dvoje ladij, ki jih te dni prepeljejo v Odeso.

TEŽAVE PRI SESTAVI NOVE VLADE.

Med meščanskimi strankami ni sporazuma.

Berlin, 29. novembra. (Izv.) Listi pišejo, da je smatrati pogajanja za sporazum in koalicijsko vlado med nemškimi nacionalisti in demokrati za brezuspešna. Slične izjave so podali tudi predstavniki parlamentarnih frakcij demokratske stranke in Velenemceev. S tem je odpadla po mnenju listov tudi kandidatura Stegerwolda za mesto državnega koncelarja.

Berlin, 29. novembra. (Izv.) Glasom izjav nemškonacionalne parlamentarne frakcije je bil storjen sklep, naprositi nemškonacionalno frakcijo pruskega

deželnega zbora, naj še enkrat poskusi doseči z meščanskimi strankami pruskega deželnega zbora sporazum glede sestave meščanske koalicijske vlade na Pruskem. Odgovor nima na sklepe centralnega odbora nikakega vpliva. Pruski nemški nacionalci bodo zahtevali ngoditi vendar pa ni pričakovati uspehov.

Berlin, 29. novembra. (Izv.) Demokratska parlamentarna frakcija je po daljšem posvetovanju sklenila prekiniti pogajanja z nemškimi nacionalisti glede sestave koalicijske meščanske vlade, ker so slednji spravili vprašanje vzvezo s sestavo vlade na Pruskem. Demokratije se bodo v bodoče pogajali samo ustavnim putem, to je z neovinenovanim državnim kancelarjem. Kakor se doznava tudi iz drugih parlamentarnih krogov, je tudi centrum na stališču, da ni nika-

je, da se gledališča nahajajo v trajni finančni krizi, ne le pri nas, ampak tudi v vseh večjih državah. V Evropi je malo provincijskih gledališč, ki bi se vzdrževala iz lastnih dohodkov. Tem manj je to mogoče v mestu, kjer ima gledališče izvestne nacionalne naloge.

Načelo, da mora država gledališča podpirati, je itak izven diskusije, ker je prosvetni minister ugodil zahtevam vseh drugih gledališč izven mariborskega, kateremu je prav po mačehovski odrezal kruh.

Iz tega, kar smo navedli, da je namreč mariborsko gledališče kot naša kulturna reprezentanca na meji velevažnega pomena, nikakor ne sledi, da je v interesu države in državne ideje, če je to gledališče obsojeno k hiranju. V drugih državah vedo boljše ceniti pomen obmejnih pokrajin, kjer naj se pokaže narodni in državni prestiž. Na drugi strani pa mariborski Slovenci, ki so se toliko borili zoper nemško ekspanzijo (in

borili so se za ves jugoslovenski narod), nikakor ne zaslužijo, da bi vlada omalovaževala gledališče, ki so ga oni iztrgali iz tujih rok.

Mariborsko gledališče se je vsekdar zavečalo svojega pomena in se je kljub mnogim oviram prerilo na dostojno višino. V ta razvoj je zdaj sunil s prav nesrečno roko g. prosvetni minister, ko je državni prispevek znižal mesto povišal.

Opozoriti hočemo g. ministra, ki tako omalovažuje mariborsko gledališče, na dejstvo, ki priča o nacionalnem poslanstvu našega odra: V lanskem sezoni je mariborsko gledališče vprizorilo iz srbohrvatske literature dela Nušića, Petrovića, Ogrizovića, Tučića in Lunačka, t. j. več nego iz slovenskega dramskega slovstva. Dela srbohrvatskih avtorjev so bila podana v srbohrvaščini, s čimer je gledališče širilo poznavanje duha in jezika bratov Srbov in Hrvatov. Ne omenjamo tega, ker bi morda hoteli lažjati plemenskim čustvom g. prosvetne-

kega vzroka za spremembo vladne koalicije na Pruskem.

PADEC SEPARATISTIČNE VLADE V PORENJU.

Mathes pobegnil.

Koblencz, 29. nov. (Izv.) Vrhovni svet poreske armade je bil danes razpuščen. Istočasno je Mathes sklenil odstaviti poresko republikansko vlado ter mesto nje vzpostaviti vojaško diktaturo. Ker ministri s tem niso soglašali, jih je krakto malo odstavil ter sporočil predsedniku poreske komisije, da bo brzkone sedanja vlada obstojala še nadalje, toda brez njega.

Köln, 29. novembra. (Izv.) Kakor doznava »Kölnische Zeitung« iz dobro poučenega vira, je bila separatistična Mathesova vlada v Porenju vržena. Uvedena je diktatura, ki jo vodi neki Hektor Erz. Mathes je pobegnil v Düsseldorf.

Dr. Cimić ni podal ostavke.

Beograd, 29. nov. (Izv.) Po sinočnji seji min. sveta je minister za notranje zadeve Vujičić napram novinarjem na vprašanje, je-li res zagrebški pokrajinski namestnik dr. Cimić podal ostavko, izjavil, da to ni res in pristavil: »Dokler sem jaz minister, bo on namestnik.« Pa bo venadr kmalu izvršena likvidacija pokrajinske uprave? ga vpraša novinar. »Ne bo tako kmalu!« je odvrnil minister.

Pašić poziva ministre k štedenju.

Beograd, 29. nov. Ministrski predsednik je dal dostaviti vsem resortnim ministrom izčrpano poročilo o finančnem položaju naše države in jih prosil, da kolikor le moreče znižajo svoj amandement. Ministrski predsednik Pašić povdarja, da prevelika obremenitev gospodarskih virov samo slabi našo valuto.

Italijanizacija šolstva na Reki.

Reka, 29. novembra. Italijansko prosvetno ministrstvo, ki je izvedelo reformo vsega italijanskega šolstva je poslalo udruženju reškega učiteljskega pismo, v katerem predlaga smernice za ureditev reškega šolstva, ki bodi kolikor le mogoče enotno z italijanskim šolstvom.

BORZA.

Curih, 29. nov. (Izv.) Predborza. Pariz 30.82, Beograd 6.475, London 24.93, Praga 16.65, Milan 24.75, Dunaj 0.0080 pet osmin, žig. K 0.00805, Newyork 571.

Zagreb, 29. nov. Pariz 4.75-4.80, Curih 15.55-15.75, London 386.75-387.75, Praga 2.58-2.595, Dunaj 0.12525-0.1200, Milan 3.85-3.86, Newyork 38.25-38.75.

ga ministra, marveč hočemo pokazati, kako mariborsko gledališče tudi praktično podpira delo spoznavanja in vzajemnosti med jugoslov. plemeni. S tem pa izvršuje poleg kulturnega tudi nacionalno poslanstvo.

Nismo se hoteli postaviti kot dobri lokalni patrioti, ko smo obsodili klofuto, ki jo je dala vlada mariborskemu gledališču. Lokalni patriotizem bi mogli očitati tudi drugim mestom, ki so zahtevala povišanja državne subvencije oziroma podraževanje gledališča. Ne vidimo pa potrebe, da bi se delala razlika med Mariborom in Novim Sadom, med Mariborom in Skopljem. Kdor dela razliko, ni v presojanju nacionalnih in državnih interesov objektivni.

Želimo, da bi vlada popravila napako, ki jo je storil g. prosvetni minister in postavila mariborsko gledališče v isto vrsto z gledališčem v Novem Sadu. Stvarnih razlogov, za zapostavljanje Maribora ni.

NAŠ NOVI ROMAN.

Opozorjamo naše čitatelje, da pričeno v pondeljek objavljati prevod krasnega in velezanimivega zgodovinskega romana

»Julijan Odpadnik«.

ki ga je spisal sloviti ruski pisatelj D. S. Merežkovski.

Roman je ne samo zanimivo čtivo, ampak tudi literarno delo prve vrste.

Politične vesti.

• Eno omizje predstavlja demokratska stranka, tako filozofira zadnja »Straža«. No, pri zadnjih volitvah smo imeli nad 5000 glasov v naši mariborski oblasti in blizu 400.000 v celi državi. G. Golec je ysekakor velik čarovnik, ker vso to maso spravi kar k nemu omizju. Sicer pa moramo »Stražo« izreči le priznanje, da še vedno prinaša poročila o življenju Demokratske stranke, ki jo je že tolikokrat proglasila za mrtvo. Pozabila je pač na stari izrek: de mortuis nil nisi bene!

• Finančni odbor narodne skupščine je sprejel doslej proračun vrhovne državne uprave, ministrstva financ in vojnega ministrstva.

• Vlada napoveduje represalije proti Nemcem? Iz Beograda poročajo, da je naša vlada predala nemškemu poslaniku v Beogradu obširno noto v zadevi ustavitve nemških reparacijskih dobav. V noti obrazlaga vlada naše stališče k temu vprašanju, v katerem priznava edino pravico odločanja reparacijski komisiji. Če Nemčija ne bo pristala na naše zahteve, ki bazirajo na mirovni pogodbi in odlokih reparacijske komisije, grozi vlada z represalijami proti Nemcem, ki žive v naši državi, ker smatra, da je to zadeva reciprocitete.

• Omilitenje okupacijskega režima v Poruhrju. Belgijski listi poročajo, da je prišlo v ministrskem svetu do izraza mnenje, da bi bila z ozirom na dogodke in politične uspehe v Poruhrju glede vojaške zasedbe na mestu zmernejša politika. General Degoutte bo v sporazumu z belgijskimi vojaškimi oblastmi podanin garancijam primerno omilil vojaški in okupacijski režim.

• Trezen angloške glas o reškem vprašanju. Londonski »Near East« objavlja dolg članek majorja Barnesa o Reki. V njem skuša pisec dokazati potrebo rešitve vprašanja z umerenega italijanskega stališča. Uredništvo samo pa je k članku zavzelo sledeče zanimivo stališče: »Bodočnost reškega pristanišča je zavisna od jugoslovanske trgovine, napredek Reke je nemogoč brez dobre kraljevine SHS, ta pa je nemogoča pri nasilnem kršenju rapalske pogodbe. Ako luka Baroš pripade kraljevini SHS, Reka ne bo imela koristi od njene trgovine. Ako pa Baroš in Reka preideja v italijanske roke, bodo Srbi, Hrvati in Slovenci zahtevali novo pristanišče in Reka ne bo mogla napredovati. List misli, da bi bila najugodnejša rešitev, če bi Italija svoje iluzije žrtvovala stvarnosti in korist italijanskih prebivalcev Reke.

Dnevna kronika.

— Zadnji trenutki pesnika Jos. Stritarja. Ravnatelj zdravilišča Rog. Slatina nam poroča: Pesnik Stritar je začel pred približno dvema mesecema vidno pešati, tako da smo se začeli bati za njegovo življenje. Ko je pa prišla trgatev in z njo grozdje, najljubše, kar je rad jedel, se je tako okrepčal, da smo upali, da bo preživel še zimo. Počutil se je zadnje tedne izvanredno dobro, a rekel je ponovno, da ga bo zima vzela in da tudi ne želi je dočakati. Ko sem bil v petek dne 23. tm. pri njem, nisem najmanjše slutil, da se mu bo ta njegova želja tako hitro izpolnila. V soboto zvečer ob 8. uri je poslala gospa Stritarjeva k meni služkinjo s prošnjo, naj pridem gori, ker je Stritar zbolel. Ležal je v veliki mrljici na postelji in hudo kašljal. Poslal sem takoj po zdravnika dr. Lavriča, ki je pa ugotovil pri njem začetek pljučnice in rekel, da so mu ure štete. V sporazumu z gospo Stritarjevo sem se peljal takoj

po noči po duhovnika, ki ga je prišel ob 11. uri po noči previdet z zakramenti za umirajočce. V tem času je bil zelo slab in bali smo se, da ne bo doživel jutra. Ko sem pa prišel ob pol 5. uri zjutraj k njemu, bil je veliko boljši, če tudi ga je napadal hud kašelj. Tudi dopoldne je bil pri zavesti, tako da je posamezne osebe spoznal. Popoldne ob pol 3. uri je vprašal, koliko je ura, potem pa razun besedice »hvala«, katere je večkrat izgovoril, ni mogel več govoriti. Zahteval tudi ni več po svoji ženi, katere edina mu je preje smela streči. Ker je bila gospa Stritarjeva pri visoki starosti vsled napora in prečute noči tako zmučena, da smo se bali, da nam popolnoma opeša, so se domenile tukajšnje dame, da se bodo prihodnjo noč vrstile v postrežbi. Ko smo ga zvečer ob pol 9. uri zapustili in je ostala pri njem gospa Podkrajškova s svojo hčerjo, smo bili skoro prepričani, da ne bo dočakal polnoči. Pol ure pozneje je mirno in brez vsakega boja zaspal.

— Mariborski poročevalec graške »Tagespost« je tako iznajdljiv, da v svojih poročilih ponemčuje celo taka slovenska krajevna imena, ki niti v Avstriji niso imela ponemčenega obraza. Tako je nedavno iz poštenega Podgorja pri Slov. Gradcu napravil spako Uterbergen.

— »Novinar«. Začetkom decem. počne izhajati pod tem naslovom v Zagrebu službeno glasilo »Jugoslovanskega novinarskega združenja«. List bo izhajal po potrebi na 16 straneh, ter bo prinašal službena poročila o poslovanju centralne uprave in posameznih sekcij. Poleg tega bo »Novinar« zasledoval razmere v našem časopisju in prinašal strokovne članke. Posamezne številke stanejo 6 dinarjev, za člane 3 din. Mariborski naročniki lahko naroče list pri Mariborskem novinarskem klubu (v redakciji »Tabora«).

— Klerikalna šmola v Ceršaku. V Ceršaku se je delavstvo tamošnje tovarne organiziralo v samostojni strokovni delavski uniji in je že večkrat organizacija z uspehom nastopila za delavske interese. Klerikalcem je to že dolgo bilo trn v peti in g. Zebot se je že parkrat potikal tam okoli ter iskal tal za klerikalno organizacijo. Tudi so se v »Stražo« zatekli nedavno k laži in zapisali, da se oblastni tajnik JDS g. V. Spindler vsakih 14 dni klati po Ceršaku, dasi je resnica, da do danes sploh še nikdar ni bil tam, pač pa namerava tja v kratkem — in naj se gg. klerikalci še tako režijo. Te dni pa so naenkrat sklicali klerikalci za nek popoldne delavce na shod in so hoteli ustanoviti svojo klerikalno delavsko organizacijo. Bilo je to pri Hausu. Prišlo so cele — tri ženske. Čestitamo na »uspehu«!

— Naša pokrajina v prosvetnem proračunu. Druga sekcija fin. odbora narodne skupščine je dovršila pretres proračuna ministrstva prosvete. Nas zanima predvsem, kaj dobi naša mariborska pokrajina. Skupno za celo Slovenijo veljajo postavke za vseučilišče v Ljubljani. Neže zgodovinsko društvo v Mariboru dobi skupno z znanstvenim društvom v Ljubljani 50.000 D. Glasbena Matica v Mariboru dobi skupno z ono v Ljubljani 40.000 D. Od zneskov, ki jih dobi Narodni muzej v Ljubljani, in sicer: 211.816 D za materialne stroške, 80.000 za etnografski muzej, 20 tisoč za vzdrževanje spomenikov in 15 tisoč D za potne stroške, odpade del na našo mariborsko pokrajino. Gimnazija v Murski Soboti dobi za nabavo učil 30 tisoč in za podporo revnim dijakom 50 tisoč D. Za potrebščine osnovnih šol v Prekmurju je določenih 269.105 D. Šola ob državni meji pri Sv. Primožu dobi 50.000 D. Narodno gledališče v Mariboru dobi 200.000 D, v Celju 30 tisoč D. Seveda odpadejo tudi iz drugih postavk, ki so navedene splošno za celo državo, na našo pokrajino primerni zneski.

— Morilec Daskalova — makedonstvujušči. Ugotovljeno je sedaj, da je morilec bolgarskega poslanika Daskalova Čičenkov, doma iz Stipa, naš državljani, da je pred dvema letoma pobegnil od doma na Bolgarsko ter se kot aktiven član makedonske organizacije udeleževal bojev proti naši državi. Naša vlada bo zahtevala od Čičenkovske njegovo izročitev.

— Nesreča pri falski elektrarni. Včeraj je bil v neki 18 m globoki jami elektrarne na Fali zaposlen 33-letni klučavničar Josip König. Nenadoma je počila pri dvigalu os in 250 kg težki obsek je padel v jamo. K vsaj sreči je zadel Königa samo na desni nogi in mu dobesedno odrezal peto, sicer bi ga bil popolnoma ubil. Rešilni oddelek ga je z avtomobilom prepeljal v mariborsko bolnico, kjer mu bodo bržkone morali odrezati celo stopalo.

— Zaširjanje slovenskega jezika traja dalje. Tržaška »Edinost« poroča, da je tržaška prefektura izdala odlok, glasom katerega morajo biti vse listine, ki se dajo pri državnih oblasteh registrirati, spisane v italijanskem jeziku, ali pa jim mora biti priložen potrjen prevod.

Dopisi.

Slov. Bistrica. Petletnico ujedinenja proslavi tuk. Čitalnica s slavnostnim govorom ter zabavnim večerom v hotelu »Beograd«. Na sporedu zabavnega večera je godba, petje, predstava enodejanske »Raztresenca« in ples. Nastopi prvič godbeni odsek Čitalnice. — Dne 5. decembra popoldne ob 15. uri bo sokolski Miklavž obdaroval v gledališki dvorani hotela »Beograd« pridne otroke. Ob tej priliki se priredi tudi mladinska igra »Miklavžev večer«. Zvečer pa bo ravnotam sokolski Miklavžev večer za odrasle. — G. profesor Robert Kenda je dne 24. tm. otvoril serijo predavanj, ki jih Čitalnica priredi to zimo, s predavanjem o jugoslovanski zgodovini. Predavanje se nadaljuje dne 7. decembra ob 8. uri zvečer v gledališki dvorani hotela »Beograd«. — Sejem dne 23. tm. je bil slabo obiskan; živinski sejem se ni vršil.

Slov. Bistrica. Mariborska »Straža« z dne 23. nov. tl. št. 184 poroča, da je proti meni uvedena »kazenska« disciplinarna preiskava, ker je gospod poslanec Vesenjaj — po temeljiti preiskavi — dognal, da so podatki o previsokih pristojbinah, zaračunanih raznim eksporterjem (n. pr. Alojzu Ekartu, trgovcu s perutnino in divjačino iz Sikol za vsako pot iz Slov. Bistrice v Pragersko 100 D) resnični. Izjavljam, da mi ni znano, da bi bil v disciplinarni preiskavi, ter da sem vsled tega vposlal članek »Straže« veterinarskemu odseku v Ljubljani v ugotovilo, da je »Stražino« poročilo neresnično, ter s prošnjo, da se uvede proti meni takoj disciplinarno postopanje v slučaju, ako je za to dana podlaga. — Peter Škofič, drž. živinozdravn.

Iz Oplotnice. (Drobne vesti.) Pravo krščansko ljubezen do bližnjega nam je pokazal naš klerikalni župan s tem, da je zapodil v našo občino pristojno ženo s 3 otroci iz stanovanja, ki je še sedaj prazno, na cesto. Uboga reva je morala z enoletnim otročičkom in z dvema deklicama do 12 let tri noči prespati pod milim nebom in je bila izpostavljena vsem nevarnostim. Ko je tretjo noč razsajala burja in je deževalo, so se ubogi otroci ob 11. uri ponoči jokali po vasi, dokler se jih niso usmili drugi in jih spravili na varno. Ker je bila radi županovega počenjanja ogorčena vsa vas, je uboga reva vendar spravil v hišo, ki je pripravljena za tiste, ki so bolni na nalezljivih boleznih, akoravno so žena in otroci popolnoma zdravi. »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe in kakor Boga.« — Dobro polje za krščanske duhovnike nam kaže slučaj, da so se na Martinovo stegli sosedje, sicer iz druge fare, med seboj in so enega, ki je poprej doma še pretepal ženo in mater, kratkotalo zaklali. — Neki posestnik iz Malahorne je ukradel tukajšnjemu fotografu kolo in fotografski aparat in je bil tako brijten, da je peljal kolo po blatni cesti domov in ga tam skril, da se je popolnoma lahko sledila pot do skrivališča. Čestitamo SLS k pristašu!

Iz Mežiške doline smo sprejeli Pri nas ne dobimo tobaka. Včasj mine več tednov, da ga mali trafikanti ne dobimo. Seveda je to za nas združeno z nepotrebnimi stroški, ker moramo voznike vkljub temu, da se vračamo prazni, vseeno plačati. Tako ostanemo mali trafikanti, ki smo vojni invalidi in smo navezani na to, brez zaslužka, povrh nas pa stranke še oštevajo. Tobak pa dobivajo tisti, ki obenem kaj pijejo. Prosimo finančno oblast, da napravi red.

JDS.

Redni mesečni politični sestanek krajevne organizacije JDS v Laškem se za mesec december ne bo vršil prvo soboto v mesecu, temveč v petek, dne 7. dec. tl. ob 20. uri zvečer v restavraciji »Tadina«. Vse člane in somišljenike vabim k polnoštevili udeležbi. Predsednik: dr. F. Roš.

Celjske vesti.

Rdeči križ v Celju. Te dni se je sestavil odbor z namenom, provesti za območje vojnega okruža celjskega organizacijo društva Rdečega križa SHS. Mestni župan dr. Hrašovec sklicuje z namenom, da se začnejo nabirati v mestu člani, za soboto, dne 30. tm. ob pol 18. uri v mestno posvetovalnico odposlanca vseh celjskih društev.

Občni zbor Narodne čitalnice v Celju se je vršil v soboto, dne 24. tm. ob 20. uri v čitalniških prostorih Nar. doma. Letos je poteklo že 60. poslovno leto in šestinštirideset let, odkar je bil izvoljen prvič za predsednika društva g. dr. Jos. Serneč. Edeninštirideseto leto v odboru je tudi g. dr. Juro Hrašovec. Zelo zadovoljivo posluje ljudska knjižnica, ki je nakupila v poslovnem letu 1922-23 za okrog 2000 D novih knjig. Najboljši odjemalci so vajenci, pomočniki in mladina vseh stanov. Tudi letos priredi Čitalnica običajni Miklavžev večer.

Kosovo kavarno prevzame s 1. decem. v najem g. Adolf Mencin, dozdaj plačilni natakav v kavarni Evropa. Imenovan je vrl narodnjak in večš strokovnjak ter je spremembo le pozdraviti. Kavarna se bo imenovala zopet Narodna kavarna.

Bernotovo glasilo pred celjskim šodiščem. Za svojega parmesečnega bivanja v Celju si je nakopalo odgovorno uredništvo »Napreja« radi raznih osebnih napadov več tiskovnih pravd. V soboto dne 24. tm. se je razpravljalo kar o štirih slučajih. Tožilo je Celjsko pevsko društvo in zasebniki po odvjetniku dr. Serneču strokovnega tajnika Leskovskega, pisca razžaljivega članka o banketu na čast srbskemu pevskega društvu »Stanković«, ter takratnega odgovornega urednika peka Korena. Ker se jim dokaz resnice ni posrečil, je bil obsojen Leskovšek po § 488 in 491 na 125 in Koren radi zanemarjanja uredniških dolžnosti na 25 D denarne globe. Istočasno je bil obsojen neki Zupančič radi nekakega spisa bogokletne vsebine, ki je izšel v »Napreju« na en mesec zapore. Posrečilo se je pa zastopniku »Napreja« dokaz resnice v zadevi posestnika Pirc, kateremu je očital razna nečastna dejanja. Pirea je zagovarjala pisarna dr. Ogrižeka.

Turistika in sport.

: Planinci, pozor! Radi snežnih zameotov je dohod do Mariborske koče za sedaj po markiranih poteh nemogoč. Sviri se pred ture čez Bolfenk, ker je tam zamet mestoma na metre visok. Izhojena je pa lepa steza do Marib. koče iz Hoč preko Reke, a ne po markirani poti, temveč od gostilne Lebe ob levem bregu potoka po soteski naprej; ko se poti razcepijo, se krene na levo do posestnika Lobnika, nato do Visočnika (po dom. Moriča) in dalje do Marina (po dom. Petka). Od tu pelje lepa, izgajena pot brez markacij na levo pošev preko gozda naravnost do marib. koče. Med isto in Ruško kočo še ni izhojene poti. Oskrbnik M. koče odhaja vsako soboto in dan pred praznikom z vlakom ob 1.20 v Hoče, planinci se mu lahko pridružijo. Na M. koči je napravljeno lepo sankališče; dve sani sta na razpolago, priporoča se, prinesiti sani s seboj. M. koča je stalno oskrbovana čez vso zimo.

Objave.

§ Izvršni odbor združenja voj. invalidov v Ljubljani nam je poslal dopis, v katerem ponovno konstatira, da so bili v mariborski podružnici krivei nepravilnosti in izrabljanja društvenih sredstev odborniki, ki jih je izvršni odbor odstavil in izključil iz organizacije in torej niso sami odstopili.

Mariborske vesti.

Maribor, 29. novembra 1923.

Prva carinska konferenca v Mariboru.

Sinoči se je vršila v prostorih trgovske šole v Mariboru prva carinska konferenca v smislu odredbe glavne carinske direkcije. Čas je bil zelo neugoden izbran (ob 7. uri zvečer), radi česar je bila konferenca s strani gospodarskih, zlasti pa trgovskih in obrtnih krogov zelo slabo obiskana.

Konferenco je otvoril in vodil upravnik mariborske carinarnice g. Ivo Trošt, ki je uvodoma obrazložil namen in pomen teh konferenc. V imenu industrije je pozdravil konferenco predsednik Zveze industrije v Mariboru, g. Radoslav Pipuš, ki je zlasti naglašal, da se bo potom takih konferenc dalo odpraviti marsikako nesporazumljenje, ki škoduje tako gospodarskim krogom, kakor tudi carinskim organom in ustvarja tako na eni, kakor na drugi strani nerazpoloženje. Aferilari je na gospodarske kroge, naj se pridno udeležujejo teh konferenc, ker so pritožbe in pojasnila važna in koristna za vse kroge. V imenu trgovskega gremija je pozdravil konferenco predsednik g. Weixl, ki je iznesel nekatere pritožbe iz trgovskih krogov, tako glede postopanja z blagom, ki se pri carinskih manipulacijah čisto pokvari, kar povzroča trgovcem občutno škodo, nadalje glede arogantnega postopanja napram potnikom, zlasti tujcem. Med navzočimi carinskimi uradniki so njegova izvajanja izzvala precejšnje razburjenje. Predsednik konferenc je povdarjal, da je služba carinskih organov zelo težka in neprijetna, da pa se trudi, da odpravi vse nedostatke. Prosi, da se mu vsi konkretni slučajji takoj javijo. G. Weixl je nadalje v imenu trgovstva prosil, naj bi se podaljšal rok za vložitev deklaracij, ki znaša sedaj samo 48 ur; ker v tem kratkem času čisto ni mogoče podnesti deklaracije in blago raztovoriti, morajo trgovci plačevati visoko ležarino. Tudi iz vrst carinskih uradnikov se je izrazila želja, naj bi se ta rok podaljšal za pet dni, ker je radi preobremenosti z delom tudi carinski uradnik čisto nemogoče, pravočasno rešiti deklaracije in blago zacariniti. G. Weixl je nadalje interpeliral predsednika, ali se ne bi dal primerno urediti carinski promet na progi Maribor — Špilje — Gor. Radgona, ker je sedaj prebivalcem iz Prekmurja, ki prihajajo po kupčijah v Maribor, dovoljeno vzeti seboj na tranzitu preko Avstrije samo do največ 1000 D, kar je za trgovca nedvomno premalo. Carina se pri tem sklicuje na zakon, ki ne dopušča drugačne ureditve. Glede prodaje vzorcev inozemskih potnikov, izjavlja carinarnica, da v tem pogledu ne more ničesar preprečiti.

Zelo mučen vtis je napravil na navzoče zastopnike gospodarskih krogov nastop nekaterih carinskih uradnikov, zlasti pa onega gospoda, ki je s posebnim povdankom naglašal, češ, mi cariniki, mi smo gospodje! Ravno ta nastop najboljšo dokazuje, da so številne pritožbe, ki se dan za dnem pojavljajo v javnosti radi postopanja carinskih organov, popolnoma upravičene. Če si upajo gospodje celo na konferenci nastopati v takem tonu, je pač vsaj verjetno, da v službi niso boljši. Priznavamo, da je služba carinskih organov neprijetna, toda če bi gospodje kazali malo več uljudnosti, bi se dalo marsikaj uglediti. Dokler pa bodo gospodje cariniki stali na stališču nekakih »oberdržavljanov«, ki jim je vse dovoljeno, tako dolgo tudi carinske konference ne bodo imele nikakega uspeha. Stojimo na stališču, da je glavni namen teh konferenc ravno zbližanje carinikov z gospodarskimi krogi, ne pa jahanje pik in vejic v zakon in podeljevanje lekcij s strani gospodov carinikov gospodarskim krogom. Določbe zakona je treba prilagoditi razmeram, ne pa iskati največje ostrine zakona, da se lahko »pritisne« pridobitne sloje, kajti carinarnica je tu radi državljanov, ne pa državljanov radi carinarnice. In tega se morajo zavedati tudi gg. cariniki, med katerimi so seveda tudi častne izjeme. Nikakor ni naš namen, ponavljati pavšalne napade na carinske organe, smatra-

li pa smo za potrebno, da ob tej priliki naglasimo svoje stališče. Manj nervoznosti in več razumevanja pa bodo konference rodile zaželeni uspeh.

Prihodnja konferenca se vrši dne 12. decembra ob 20. uri zvečer v prostorih trgovske šole (državno žensko učiteljsko). Predaval bo g. upravnik Trošt o tekstilnem blagu. Vsa vprašanja in predlogi, o katerih naj bi se razpravljalo na konferenci, se morajo najmanj tri dni pred konferenco sporočiti upravniku gl. carinarnice v Mariboru. Opozorjamo vse gospodarske kroge na te konference, ki so zelo važne in priporočamo, da se jih polnoštevilno udeležujejo.

—□—

m Proslava praznika ujedinjenja prirediteljsko društvo »Drava« v soboto dne 1. dec. v vseh prostorih Narodnega doma s sledečim sporedom: 1.) V. Parma: Overture k operi »Caricine Amconce«, orkester Drave; 2. Nagovor; 3. E. Adamič: Dan slovenski, moški zbor Drave; 4. Paderewski: Menuet op. 14. orkester Drave; 5. a) Prohaska: Poslednja noč, b) Konjovič: Pod pendžere, tenor solo, poje g. Avgust Živko, na glasovirju spremlja gđ. Zacherl Minka; 6. F. S. Vilhar: Zbor devotk iz opere »Smiljena«, ženski zbor Drave s spremljevanjem orkestra; 7. H. Sattner: Rušine sanje, mešan zbor Drave; 8. G. Šebek: Zbor dervisev, orijentalna scena; orkester Drave; 9. A. Hajdrih: Morje Adrijansko, izvajajo združeni pevski zbori; 10. Kralja Petra koračnica, orkester Drave. Po končanem sporedu, kateri bode trajal okoli pet četrt ure se vrši ples. Dvorane bodo zakurjene, stopnišče k dvorani bode zaprto, tako, da se ni bati prepizha. Začetek točno ob 20. uri. Čisti dobiček je namenjen za nabavo harfe.

m Udruženje Jugoslovanskih narodnih železničarjev ter narodno železničarsko glasbeno društvo »Drava« priredita dne 2. decembra tl. ob 15. uri v veliki dvorani Narodnega doma odhodnico svojemu priljubljenemu predsedniku g. Avgustu Lukačiču, ki je nenadoma premeščen v Kotoribo. Prijatelji in znanci dobrodošli!

m Cvetlična razstava v prid Otroške bolnice. Vrtnarsko podjetje Džamonja in drugovi priredi dne 1. in 2. dec. tl. vrtnarsko razstavo v prid »Otroške bolnice«. Razstava bo trajala dnevno med 8. in 16. uro. Vstopnina znaša za odrasle 2 Din., za otroke 50 para. Prosimo cenj. občinstvo, da se razstava v čim večjem številu udeleži, ter s tem našo akcijo za zgradbo »Otroške bolnice« ponovno podpre. — Vhod v razstavo v Čopovi ulici. Marib. slov. žensko društvo

m Nemška nadutost. Pred pošto je včeraj nek Nemeček zahteval od poštnega uslužbenca pojasnilo v nemškem jeziku. Ker ga ta ni niti razumel — je rodom Primorec — ga je začel dotični nadutež kar psovati z vindišerji, pozneje pa se je izkazalo, da zna prav dobro tudi slovensko. Dobil je seveda primeren pouk ne le od dotičnega uslužbenca, ampak tudi pri vodstvu pošte, kamor se je šel »pritožiti«. Slučaj, ki je sicer brezpomemben, je zopet nov dokaz, da je začel tukajšnjim nemčurjem rasti greben. Motijo pa se, ako mislijo, da bodo tu zopet zagošporarili.

m Predavanje Zgodovinskega društva. Ponovno opozarjamo na to predavanje v ponedeljek 3. decembra ob 8. uri zvečer v mali kazinski dvorani. Vstopnina v prid Zgodovin. društva: sedeži I. in II. vrste po 3 D, za ostale sedetice po 2 D, za stojišče po 1 D. Vstopnice se dobivajo v pisarni društvenega blagajnika dr. Pipuš in zvečer pri blagajni. To predavanje bo primeren dodatek k proslavi našega ujedinjenja dne 1. decembra.

m Ljudska knjižnica je tudi to soboto, na narodni praznik, odprta od 18. do 19. ure in sicer za vse občinstvo, kot tudi vse ostale sobote, torej ne samo za mladino.

m Za Sokolski dom je daroval g. R. M. iz neke sodne poravnave 100 D. — Za velikodušen dar mu izrekamo iskreno zahvalo in priporočamo ta zgled vsem v posnemanje! (Denar v našem uredništvu.)

m Tedenski izkaz o nalezljivih boleznih v mestnem okolišu mariborskem od 18. nov. do 24. nov.: Erisipel: ostali 3, nov 1. ozdravljen 1, ostanejo 3; škrlatinika:

ostala 2, nova 2, ozdravil 1, ostanejo 3; difterija: ostala 2, nova 2, ozdravil 0, ostanejo 4; trahom: nov 1, ostane 1.

m Five o' clock tea v Klub-Baru samo za občinstvo, artisti od večerne predstave ne sodelujejo.

Narodno gledališče.

Predstava 47. Sezona 1923-24. Abonement izv. V četrtek 29. novembra 1923 ob 20. uri.

LA BOHÈME

Opera v štirih dejanjih. Po Murgerejevem romanu »Vie de bohème«, libretto spisal G. Giacosa in L. Illica. — Vzglazil Giacomo Puccini. — Dirigent in režiser: Andro Mitrovič.

O S E B E:

Miml Mitrovičeva
Musette Vladimirova
Rudolf, pesnik Skrivanič, g.
Schaunard, glazbenik Urvalek
Marcel, slikar Govorov
Colline, filosof Staglar
Benoit, hišni gospodar Rasberger
Alcindor, državni svetnik Skrbinek
Pargipol, prodajalec igrač Sever
Daveni stražnik Zehrer
Deček Lubejeva
Dijaki, sivi meščani, prodajalci, vojaši, postrežniki. — Godi se okoli leta 1830 v Parizu.

Med izvajanjem vstop ni dovoljen.

—□—

REPERTOIRE:

Četrtek, 29. nov. »La Bohème« izv. — Premijera.

Petek, 30. nov. »La Bohème«, Ab. A. Obakrat gostuje g. Skrivanič, član zagrebške opere.

Sobota, 1. dec. ob 15. uri »Rita-Rita«, izv. ab.

Sobota, 1. dec. ob 20. uri »Hasanaginica«, izv. Slavnostna predstava v proslavo Narodnega praznika.

Nedelja, 2. dec. ob 15. uri »Ženitev«, izv. ob 20. uri »La Bohème«.

—□—

Članek Premijera opere »La Bohème«, ki smo ga objavili v zadnjih dveh številkih, je spisal g. E. Kramer.

»La Bohème«. Opozorjamo na današnje premijero »La Bohème«, ki bo nedvomno ena najlepših opernih predstav te sezone.

»Rita-Rita«. Na splošno željo občinstva se ponovi ples »Rita-Rita« v soboto 1. dec. ob 15. uri. Da si bodo tudi manj premožni sloji ugledali to ljubko, kornaj illetno umetnico, ki je žela pri svojem nastopu v ponedeljek, 26. tm., obile uspehe, se je uprava odločila cene nekoliko znižati. Kakor prvič, bo sodeloval tudi topot celokupni vojaški orkester pod vodstvom g. kapelnika Herzoga.

Gg. abonement. — Ples »Rita-Rita«. Da si bodo gg. abonementje lahko ogledali priljubljeno in nadarjeno umetnico »Rita-Rita«, (ki nastopi ponovno v soboto 1. dec. ob 15. uri) po znižanih cenah, je odredila gled. uprava sledeče: Vsi gg. abonementje, ki pridejo po vstopnice za »Rita-Rita« najkasneje do četrтка do 17 ure, bodo dobili vstopnice po navadnih dramatih cenah, dočim bodo za ostalo občinstvo zvišane dramske cene.

Film.

Gostovanje prosvetnega potovalnega kina »Globus« se vrši 30. nov. in 1. dec. tl., vsakokrat ob pol 15. in ob pol 17. uri v L. mariborskem bioskopu. Priredi poudene predstave predvsem za šolsko mladino. Vsak dan je program drug. Program obsega 15 točk. Cene za šolsko mladino so znižane na 3 dinarje. Obenem je redno poučeno predavanje. Za odrasle so običajne cene večernih predstav.

Sokolstvo.

SOKOLSTVO IN PROSLAVA 1. DECEMBRA.

Dne 1. decembra slavimo 5-letnico ujedinjenja in 5-letnico samostojne države. Na ta dan se bo naša javnost spominjala preteklih let, ki smo jih preživeli v svoji lastni državi kot svobodni narod. Sodba o tem petletnem državnem življenju se bo glasila po tem, kako so bili izpolnjeni, oziroma niso bili izpolnjeni naši upi, ki smo jih stavili v našo državo. Neka . . . se bodo z zadovolj-

stvom spominjali na to, kar je bilo storjenega, drugi bodo z nejevoljo sodili o naših delih. In drugače niti biti ne more. Oni, ki ljubijo svoj narod, so prepričani o tem, da se ne da svoboda demokracije naroda vzdržati brez dela in žrtve in zaradi tega se z zadovoljstvom in s ponosom ozirajo na uspehe svojega dela in ni jih žal žrtve, ki so jih v to svrhu doprinesli, da so bili dostikrat k delu za svojo državo prisiljeni in da so večkrat klekali pod težo dolžnosti. Dobro znajo, da delajo vse to, da zagotovijo svojo svobodo, svojo demokracijo državo, ki nam daje vse pogoje za narodni razvoj.

Za one, katerih notranjost je napolnjena z nezadovoljnostjo, je bilo vse izvršeno slabo, malenkostno in ničvredno, ker se niso izvršile vse njihove želje. Ti naravno ne naredijo nobene stvari prostovoljno za državo, ne doprinašajo državi nobenih žrtve in vedno in vedno od države le zahtevajo. Ti ne bodo tudi nikdar zadovoljni, zakaj naša svoboda, naša država in naša demokracija ureditev države jim je velika ovira za njihove nakane. Pet let — dosti dolga doba v življenju posameznika, toda majhna v življenju naroda, in vendar zadostuje, da zamore narod, ki ima dovolj naravnih moči, izvršiti v tej dobi s svojim delom in z izpolnjevanjem svojih dolžnosti velika dela, ki mu zagotavljajo urejeno državno življenje, ali — nima li dovolj teh naravnih moči, da bi privedel svojo državo do razpada.

Naš narod more po petih letih ugotoviti, da je imel dovolj naravnih moči, ki so znale vzbuditi uspešno delo in skrajno požrtvovalnost za državo, in more ugotoviti, da je vzlic vsem prevratnim in nezadovoljnim elementom bodisi doma ali v tujini vzdržal red in svobodo v državi.

Nravna sila našega naroda je tako velika, da je zamogla odbiti vse napade naših sovražnikov in uničiti njihova zahrbita stremiljenja. S ponosom moramo povdariti, da je Sokolstvo v tem oziru največ žrtvovalo in da je s svojo požrtvovalnostjo in ljubeznijo do države mnogo pripomoglo k konsolidaciji razmer v naši državi. Spomini na žalostne dobe našega suženjstva, katere smo morali preživeti v preteklih dobah, nas silijo in ženejo k neumornemu delu za svobodo naše države, zakaj živimo v prepričanju, da le z neumornim, požrtvovalnim delom dosežemo moč našega naroda. Svoji državi in svojemu narodu ostane Sokolstvo zvesto proti vsem in ako treba tudi proti notranjim sovražnikom.

Sokolstvo je dobilo točna navodila za proslavo tega dne. Potrebno je, da jih vsako društvo, tudi v zadnji gorski vasici izvede.

o Sokolsko društvo v Varaždinu priredi 1. decembra 1923 ob 20. uri v mestni gombonji v spomin narodnega ujedinjenja sokolski večer s predavanjem o sokolstvu in nastopom članstva.

Gospodarstvo.

g Blagovne borze 28. nov. Novi Sad: pšenica banatska 317,5, kuruza za maj 227,5, za marc-april 202,5—205; moka »0« 505—525, »2« 400.

Izpred sodišča.

Tatinska brataca.

42-letni delavec Štefan Veit, ki je pristojen v Pobrež pri Ptuj in že 23krat predkaznovan, je prišel keje pred kratkim iz tukajšnje kaznilnice, kjer je preostal triletno kazen težke ječe. Odpravljen je bil nato v svojo domačo občino. Od tam se je podal v Ljubljano in končno v Maribor, kjer se je sestel z 42-letnim delavcem Josipom Ribičem iz Pobrežja pri Mariboru. Na večer 23. okt. sta popivala v Benderjevi gostilni. Tam sta se dogovorila, da izvršita v noči na 24. oktobra kako tatvino. Veit se je podal k Nendlovi gostilni na oglu Tržaške in Pobreške ceste. Tam je skušal vlomiti dvoriščna vrata, da bi ukradel, kakor jo izjavil napram svojemu tovarišu Ribiču, neko plahto za voz in kope. Ker ni imel nikakega vlomilnega orodja, se mu vlom ni posrečil. Nato se je podal v spremstvu svojega tovariša proti Rápčevi gostilni. Tam sta oba skupno izrezala raz ne-

kega voza mestnega pogrebnege zavoda, ki je stal pred Vrzelo kovačnico, za 2 in pol metra sukna v vrednosti 1625 Din. in 2 m molinos-platna v vrednosti 40 D. Ukradeni stvari je spravil Veit v neko vrečo. Pri tem ponočnem delu pa sta bila tata od patruljujočega stražnika zaplenjena in aretirana. Med potom čez most je vrgel Veit vrečo z ukradenimi rečmi v Dravo. Pred okrožnim sodiščem sta bila oba obsojena radi hudodelstva tatvine in sicer Veit na 10, Bibič pa na 2 mesece težke ječe.

Napad na finančnega podpreglednika.

Dne 2. julija zvečer sta brata Josip in Franc Leopold, prvi tesar v Selnici ob Muri, drugi pa delavec v Polički vasi, v bližini vinotoča Henrika Breganta v Vranjem vrhu napadla finančnega pod-

preglednika Alojza Dolejca. Eden od napadalcev ga je vrgel na tla, drugi pa ga je udaril z nekim ostrim orodjem. Napadeni je zadobil pri tem nalom okostnice in lobanjske kosti. Kdo izmed obeh napadalcev mu je prizadjal to težko telesno poškodbo, se ni da ugotoviti. Obsojena sta bila oba in sicer vsak na 4 mesece ječe.

Mlad tat.

18-letni v Celje pristojni ključavničarski vajenec Josip Reiniš, ki je že dvakrat radi tatvine predkaznovan, je dne 16. julija trdki Hmelak & Co. v Mariboru ukradel 8000 K vredno kolo. Ukradeno kolo je prodal zidarju Francu Pilihu v Gotovljah za 3000 K. Reiniš, ki tatvino kolesa prizna, je bil obsojen na 6 mesecev težke ječe.

Mala oznanila.

Pohištvo

lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi. Serce in drug. Vetrinjska ul. 2. 2624

Sprejme se gospodična, ki je dobra knjigovodkinja, ter zmožna tudi slovenske in nemške stenografije in stroje-pisja. Prednost ima z znanjem cirilice. Cenjene poudarke na upravnishvu lista pod „Knjigovodkinja 638“ 2669 2

Starejši samestojni gospod, z lastnim pohištvom želi večjo sobo z eventualno predsoho, cenjene ponudbe pod: „S. 1. decembra“ na Oglasni zavod Fran Voršič, Slomškov trg 16. 2680

Išče se pravega „Harzer“ kanarčka. Penudbe v Prešernovi ul. 1/L, desno. 2672

Hiša v Mariboru po ceni na prodaj. Naslov v upravnishvu „Tabora“. 2673

Išče se kuharica in sobarica za družino od treh članov v Rumi. Javiti se na naslov Dr. V. Georgijeviću, advokatu v Rumi, Železnična ulica 23 ali pa pri polkovniku Atanackoviću v artiljerijski podoficirski soli Maribor. 2654 2-2

Lepo meblirano sobo se odda gospodu. Meljski breg št. 46, pod koledverom. 2677

Izgubil se je mali ružavi psiček, slihi na ime „Muki“. Oda se proti nagradi pri vojnem okrogu. 2679

Črna zimski sukna, skoro nova, prvotno blago, po ceni na prodaj pri krojaču Rajku Zollerju, Dravska ulica št. 10. 2-1

Velika železna peč na prodaj. Samostanska ul. 17. 2674

Usnata sukna na prodaj. Tržaška c. 18, krojač. 2675

Malo obrabljeni veliki Adler pisalni stroj na prodaj. Naslov pove upravnishvu „Tabora“. 2626 3-2

Manjša vila v Mariboru, v bližini glavnega kolodvora, s 3 stanovanji. Lepo zapito verando, ter vrtom ugodno na prodaj. V hiši je vodovod in električna luč. Stanovanje je kupca takoj na razpolago. Naslov v upravi, 2663 2-2

Lepa trgovska in stanovanjska hiša z velikim gospodarskim poslopjem v lepem štajerskem trgu na prodaj. Prostori primerni tudi za industrijo. Trg je ob železnici. Cena 900.000 Din. Vprašanja in ponudbe pod „Trgovina in industrija“ na uredništvo „Tabora“. 5-5

Išče se neodvisna gospa ali gospodična

ki bi bila pripravljena sodelovati na izdelovanju perila. Prosilka mora biti večja izdelovanju perila, predpasnikov in drugih ter nadzorovanja izdelave domačih del. Nudi se popolnoma samestojna, dobičkanosna, prijetna in varna pozicija. Izpoljive ponudbe se prosijo pod „Takojšni vstop 200“ na Oglasni zavod Fran Voršič, Maribor, Slomškov trg 16. 2670

Sobota 1. **VELIKA KAVARNA.** Sobota 1.
Na dan ujednjenja:
Ob pol 16. uri: **Svečani koncert.** Vstop prost!
Zvečer ob pol 21. uri:
Večer slovan. kompozicij
Pomnoženi orkester salonske godbe g. Kaplanskega.
KLUB-BAR.
Novo! Senzacionalni spored! Novo!
V nedeljo popoldne:
I. Five o'clock tea
Sedelujeta g. in gđna. Pečnik. 2676

„CROATIA“ zavarovalna zadruga v ZAGREBU
sprejema v zavarovanje tudi
POSTAVNO JAMSTVO
3-3 v vseh mogočih kombinacijah. 2636

Za večletno gozdno delo (smrekov gozd) išče podpisana tvrdka dve partiji

dobrih drvarjev
po 30 mož. Stanovanja preskrbljena. 2680

„DRAVA“
lesna industrij. delniška družba
MARIBOR.

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

srjace, hlače, pyjame, opreme za naveste, otroško
perilo, kombinacije itd.
Izdeluje po najnižjih dnevnih cenah
Ljudmila Lackner
MARIBOR. Koroška cesta št. 31.

Pierre Loti:
Azijada.
(Dalje.) (36)

In pa, effendi — uganili ste. Ljubim jo, njo, ki ste jo spoznali, zoper katero pa vendar niste storili, kar bi Vam velevala vera očetov. Velikodušno je Vaše srce, povzdignjeno nad konvencije in predsodke. Vam lahko priznam, da jo ljubim in da se zastran ljubezni kmalu vrnem med vas.

XXX.

Brightbury, v maju 1877.

Sedel sem v Brightbury pod starimi lipami. Nad glavo mi je pela senica in obujala v moji gotovitosti cel svet spominov.

Najprej nejasne, obledele spomine; bolj in bolj se je vsemala domišljija, jasnejše so postajale slike in zašli svet je stopil živo pred mene.

Da, bilo je tam spodaj v Stambulu. Eden izmed najinih drznih sprehodov. Velik je Stambul; kdo bi se bil česa domislil, ko bi zagledal naju?... Stari Abbedin se je mudil v Odrinu...

Bil je krasen zimni poldan. Sprehajala sva se skupaj, ona in jaz, srečna ko otroka, ki se radujeta, da sta smela na solnce in v mesto.

Kraj, ki sva si ga bila izvolila za sprehod, je bil otočen: stopala sva tik velikega stambulskega zida, kjer so pota najbolj samotna in kjer izgleda, da se svet ni prav nič spremenil, odkar so ga zapustili poslednji bizantski cesarji.

V Carigradu se ves promet vrši na vodi in okoli starodavnih zidov kraljuje takšna tišina, da se človeku zdi kakor da je začel pred samotno nekropolo. Tu

di če se tuptam odpro redka vrata, je vendar docela neverjetno, da bi se v ta kraj izgubil kak važnejši Turek.

Med obljudenim delom mesta in njegovimi trdnjavami leže prazne ledine, posute semintja s kamenjem in zadnji mi ostanki davno sesutih razvalin iz kdovekaterega zgodovinskega razdobja.

Od zunaj ne prihaja ničesar, kar bi motilo dolgo monotonijo tega zidovja; kamor seže oko, povsod ista barva in iste pravilne črte, pripovedujoče o zašlih časih in pozabljenih ljudeh, katerih prah se je že zdavnaj pomešal z zemljo.

Hodila sva roko v roki poleg zida. Vseposvobod naokoli so stali gozdiki visokih cipres, pod katerimi so bila tla pokrita z nagrobniki. Nikjer nisem videl toliko pokopališč, kakor v tej deželi, nikjer toliko grobov in mrtvih.

»Ta kraj,« je pravila Azijada, »je rad obiskoval angelj smrti Azrael. Spustil je svoje velike peroti in se sprehajal pod sencami cipres, nalik človeku.«

Kraj je bil tihi, resen in zamišljen.

In vendar sva bila oba vesela in srečna; radovala sva se mladosti, ki je bila v nama, in prostosti, ki sva si jo znala najti, da sva se mogla tako kot drugi ljubljenci sprhajati pod krasnim, modrim nebom.

Azijada je jašmak potisnila tesno na čelo; komaj so imele oči toliko prostora, da se vedavo merile mene in svet; njen obraz je bil izposojen, temne barve in težkopaden po kroju, kakor ga navadno ne nosijo mlade in elegantne žene. V tej obleki bi je ne spoznal sam Abbedin.

Urni korakov sva stopala po skromnih trobenticah in mladi travi, ki je silila iz voeraj se zmraznjene zemlje.

Zdaj se je oglašila senica in njevo

petje se je v tej tišini globoko dojmilo človeškega srca.

Azijada se je naglo ustavila; z obrazom, ki je kazal smešno začudenje, mi je pokazala z drobnim, poslikanim prstom majhnega pevca, čivkačjočega na cipresni veji. Samotni ptič se je tolikanj trudil, da bi dal od sebe kar najmočnejši glas, da sva se mu morala od srca smejati.

In dolgo sva stala in poslušala, dokler ga ni preplašil močan copot velblodov, ki so se približavali drug za drugim. Šest jih je bilo; za njimi pa je stopala gruča črno oblečenih žen. Procesija je prihajala v smer proti nama.

Bile so grške žene; spredaj sta korakala dva popa; nosile so majhnega mrliča, ki po grškem običaju ni bil pokrit.

»Bir güzel özdük« (lep otročiček), je pravila Azijada in v hipu postala resna.

Zares — bila je štiri ali petletna deklica, razkošna voščena lutka, položena na belo blazinico. Oblečena je bila dokaj čedno in glavico so ji okrasili z drobnim vencem.

Poleg poti je bil nemarno izkopani grob. Tako pokapajo mrliča v tej deželi: zraven potov, pod zidom, kjerkoli...

»Pojdiva bližje,« je rekla Azijada, »dobiha sladkorčke.«

Pri kopanju groba so razmetali ne še docela strohnelega mrliča; zemlja je bila polna kosti in raznovrstnih cunj. Tu je tudi ležala pravokotno zasukana roka, čije kosti so še stiskale v pesteh neki predmet, ki ga zemlja ni mogla razkrojiti.

Pred grobom sta stala dva popa dolgih, ženskih lasi, v umazanih oblačilih, ki so imela nekaj zlate našive; spremenjali so ju štirje pevci.

Po kratkem murranju nad mrtvim otrokom je pristopila mati in mu snela

venec s čela ter pokrila mrtvo glavico s nočno čepico.

Ko so položili otroka na dno, na vlažno zemljo, ne pustivši mu ne rakve ne mehkih blazinic, so jeli metati nanj zoparno mastno prst; kmalu je podoba voščene človeške postavice izginila izpred oči in na njo se je zavalila vsa izkopana zemlja s kostmi prejšnjega pokopaneč vred.

Po pogrebu so delili slaščice, ki sva jih dobila tudi midva. Ni mi bilo znano, da imajo Grki navado, dajati pogrebem sladkor in slaščice. Dobi jih vsakdo, ki se nahaja v bližini; tudi Turki.

Ko je Azijada nastavila roko, so se ji oči zasolile.

Mar ni bil ptiček na veji glup in smešen? Tako veselo je pel nad grobovi... Kako težko je na tem mestu se radovati življenju!

PETI DEL.

Azrael.

I.

20. maja 1877.

... Jasno nebo in modro levantsko morje. Tam v daljavi se rišejo siluete obale; boljbolj razločne postajajo, mošeje in minareti mi od daleč segajo v roko. To je Stambul!

Vstopam na zemljo. — Kako globoko mi gre do srca vesela resnica, da sem zopet v Stambulu...

Ahmeda ni več tam, kjer je bil; ne jezdari več v Top Hane na svojem bellem konju. Tudi Galata je mrtva; videti je, da tam zunaj divja vojna, v kateri gre za življenje in smrt.

... Oblekel sem turško obleko. Hitim v Arar-Kapu. Sedem v prvi kaik, ki je bil prost. Kaikdži me spozna.